

Den Europæiske Unions Tidende

C 195

Dansk udgave

Meddelelser og oplysninger

52. årgang
19. august 2009

<u>Informationsnummer</u>	Indhold	Side
I <i>Beslutninger og resolutioner, henstillinger og udtalelser</i>		
UDTALELSER		
Rådet		
2009/C 195/01	Rådets Udtalelse af 7 juli 2009 om Sloveniens opdaterede stabilitetsprogram, 2008-2011	1
II <i>Meddelelser</i>		
MEDDELELSER FRA DEN EUROPÆISKE UNIONS INSTITUTIONER OG ORGANER		
Kommissionen		
2009/C 195/02	Godkendt statsstøtte inden for rammerne af bestemmelserne i artikel 87 og 88 i EF-traktaten — Tilfælde, mod hvilke Kommissionen ikke gør indsigelse ⁽¹⁾	6
2009/C 195/03	Meddelelse fra Kommissionen som ophæver og erstatter meddelelse nr. 178/05 af 31. juli 2009 om de myndigheder, der er bemyndiget til at udstede ægthedscertifikater i henhold til forordning (EF) nr. 620/2009	8

DA

<u>Informationsnummer</u>	Indhold (fortsat)	Side
2009/C 195/04	Meddelelse fra Kommissionen om genoprettelse af rentabiliteten i finanssektoren under den nuværende krise og vurdering af omstrukturingsforanstaltninger på grundlag af statsstøtterejerne ⁽¹⁾	9

IV *Oplysninger*

OPLYSNINGER FRA DEN EUROPÆISKE UNIONS INSTITUTIONER OG ORGANER

Kommissionen

2009/C 195/05	Euroens vekselkurs	21
---------------	--------------------------	----

V *Udtalelser*

PROCEDURER I TILKNYTNING TIL GENNEMFØRELSEN AF KONKURRENCEPOLITIKKEN

Kommissionen

2009/C 195/06	Anmeldelse af en planlagt fusion (Sag COMP/M.5604 — Dong/Kom-Strom) ⁽¹⁾	22
2009/C 195/07	Anmeldelse af en planlagt fusion (Sag COMP/M.5421 — Panasonic/Sanyo) ⁽¹⁾	23

⁽¹⁾ EØS-relevant tekst

I

(Beslutninger og resolutioner, henstillinger og udtalelser)

UDTALELSER

RÅDET

RÅDETS UDTALELSE

af 7 juli 2009

om Sloveniens opdaterede stabilitetsprogram, 2008-2011

(2009/C 195/01)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab,

under henvisning til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker ⁽¹⁾, særlig artikel 5, stk. 3,

under henvisning til henstilling fra Kommissionen, og

efter høring af Det Økonomiske og Finansielle Udvalg —

AFGIVET FØLGENDE UDTALELSE:

- 1) Den 7. juli 2009 gennemgik Rådet Sloveniens opdaterede stabilitetsprogram for perioden 2008-2011.
- 2) Sloveniens solide økonomiske vækst i de senere år på 5 % i gennemsnit i 2004-2008 har været præget af gode eksport- og investeringsresultater. På grund af stor åbenhed er økonomien dog hårdt ramt af den globale krise. Der skete en markant afmatning i aktiviteterne i løbet af 2008 og et kraftigt fald i årets sidste kvartal. Samtidig har økonomien vist tegn på stigende enhedslønomkostninger. Herudover blev det private forbrug, som ganske vist var støttet af en kraftig beskæftigelses- og lønstigning, bremset af høj inflation og faldende forbrugertillid. Ved at anvende det finanspolitiske råderum, som landet havde ved krisens begyndelse på grund af dets moderate offentlige gæld og underskud, har myndighederne indført foranstaltninger til støtte for økonomien med det formål at stabilisere det finansielle system, sikre beskæftigelsen og styrke vækstpotentialet, samtidig med at virksomhederne også nyder godt af skattelettelser, som blev besluttet inden krisen. Da det er nødvendigt at forbedre de offentlige finansers holdbarhed på lang sigt, er der samtidig blevet truffet konsolideringsforanstaltninger, og der er blevet vedtaget yderligere besparelser efter forelæggelsen af programmet (i det tillægsbudget, der blev vedtaget af regeringen den 17. juni) for at bremse den hurtige stigning i det offentlige underskud fra under 1 % af BNP i 2008 til over 5 % af BNP i 2009 (ca. halvdelen af forværringen skyldes virkningen af automatiske stabilisatorer). En af de vigtigste nye udfordringer består i at afvikle den finanspolitiske stimulering og vende tilbage til budgetkonsolideringen samt i at forbedre den finanspolitiske holdbarhed

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1. De dokumenter, der henvises til i denne tekst, findes på følgende websted: http://ec.europa.eu/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm

på lang sigt gennem en reform af pensionssystemet. I forbindelse med den seneste udvikling inden for lønninger og produktivitet består af en anden udfordring i at forbedre konkurrenceevnen ved en hensigtsmæssig lønpolitik og en indsats på forsknings- og innovationsområdet, som kan medvirke til at øge teknologiintensiteten i fremstillingssektoren.

- 3) I det makroøkonomiske scenario, programmet er baseret på, forventes det reale BNP efter en stigning på 3,5 % i 2008 at falde med 4 % i 2009 for derefter at udvikle sig positivt og stige støt i resten af programperioden. Vurderet på baggrund af de foreliggende oplysninger⁽¹⁾, især dataene om det reale BNP for første kvartal af 2009, som blev offentliggjort efter forelæggelsen af programmet, forekommer dette scenario at være baseret på favorable vækstantagelser. Den økonomiske vækst i 2009 kan vise sig at blive lavere end forventet i programmet og genopretningen at blive mere afdæmpet i 2010. I lyset heraf kan ledigheden desuden stige noget hurtigere end forudset i opdateringen. Programmets fremskrivninger af inflationen, der forventes at blive væsentligt mere afdæmpet efter at have været på sit højeste i 2008, forekommer realistiske. I opdateringen forventes en mere markant forbedring af underskuddet over for udlandet end i Kommissionens prognose fra 2009 (med udgangspunkt i 5,6 % af BNP i 2008) på baggrund af en betydelig nedjustering af lønstigningen i den private sektor.
- 4) Ifølge den fiskale indberetning fra foråret 2009 anslås resultatet for det offentlige underskud i 2008 til 0,9 % af BNP i overensstemmelse med målsætningen i den forrige opdatering af stabilitetsprogrammet, men i forhold til en lavere vækst i BNP end forventet (et resultat på 3,5 % mod de forventede 4,6 %). Budgetgennemførelsen var præget af udgiftsoverskridelser. Målet for 2008 blev derfor ikke overgået, hvilket ville have været muligt, i betragtning af i) at resultatet for 2007 er mere end 1 procentpoint af BNP bedre end forventet i det forrige program, og ii) at væksten i indtægterne i 2008 er større end den budgetterede vækst. Indtægterne steg med 7,1 % i stedet for 6,4 % som forudset, idet udviklingen i de personlige indkomstskatter, sociale bidrag og ikke-skattemæssige indtægter var positiv. Udgifterne steg med 10,7 % i stedet for 7,4 % med overskridelser inden for offentlige investeringer, sociale overførsler og aflønning af ansatte.
- 5) I det opdaterede program forventes det offentlige underskud at blive betydeligt større i 2009 og nå op på 5,1 % af BNP som følge af virkningen af de automatiske stabilisatorer og forskellige diskretionære foranstaltninger samt den stærke dynamik i de sociale overførsler (især som følge af indekseringsordninger) og aflønningen af ansatte (på grund af aftalen om udligning af »lønforskelle«). Ifølge programmet udgør foranstaltninger til støtte for økonomien i regeringens stimulanspakker og ekspansive foranstaltninger truffet inden krisens begyndelse (hovedsagelig skattelettelser for virksomhederne) tilsammen næsten 2 % af BNP. Samtidig er der blevet indført konsolideringsforanstaltninger i form af forhøjede forbrugsafgifter og besparelser i udgifterne til lønninger i den offentlige sektor, forbrug i produktionen og investeringer. Sidstnævnte blev bebudet i stabilitetsprogrammet og senere kun delvis bekræftet i tillægsbudgettet. I programmet forudses en forværring af det strukturelle underskud, dvs. det konjunkturkorregerede underskud eksklusivt engangsforanstaltninger og andre midlertidige foranstaltninger, med 1,25 procentpoint af BNP (beregnet efter den i fællesskab aftalte metode), hvilket peger på en ekspansiv finanspolitisk kurs.
- 6) Programmets mellemfristede strategi består i at reducere det offentlige underskud ved en tilpasning i især den første del af programperioden fra lidt over 5 % af BNP i 2009 til 3,4 % af BNP i 2011. Det primære underskud forventes forbedret lidt hurtigere på grund af den forventede stigning i rentebyrden. I programmet bekræftes det, at den mellemfristede målsætning for Sloveniens budgetstilling er et strukturelt underskud på 1 % af BNP, men selv om der forventes fremskridt hen imod denne målsætning fra og med 2010, forudses det ikke i programmet, at den vil blive opfyldt i programperioden. I overensstemmelse med målet om at afvikle den finanspolitiske stimulering i takt med den økonomiske genopretning og senest i 2011 gælder den påtænkte konsolidering overvejende udgiftssiden og vil først og fremmest blive gennemført ved en reduktion af subsidier svarende til 1 procentpoint af BNP mellem 2009 og 2011. Løntilskudsordningen skal efter planen udfases i 2010, og de øvrige stimulerende foranstaltninger på udgiftssiden i 2011. Den forventede stigning i rentebyrden med 0,25 procentpoint af BNP i programperioden opvejes stort set af et fald i aflønningen af ansatte opgjort som andel af BNP. Udgifterne til sociale overførsler skal efter planen fastfryses indtil udgangen af 2010 (på niveauet for første halvdel af 2009).

⁽¹⁾ Vurderingen tager navnlig hensyn til prognosen fra Kommissionens tjenestegrene fra foråret 2009, men bygger også på andre oplysninger, der er blevet tilgængelige siden da.

Indtægterne forventes at stige med 0,5 procentpoint af BNP i 2010. Den offentlige bruttogældskvot, der anslås til 22,8 % af BNP i 2008, forventes at stige med 13,5 procentpoint i programperioden. Mere end halvdelen af stigningen i gældskvoten skyldes den store stigning i det primære underskud, men sneboldeffekten og en betydelig stock-flow-tilpasning i 2009 som følge af rekapitaliseringer og likviditetstransaktioner til støtte for den finansielle sektor bidrager også til stigningen.

- 7) De budgetresultater, der forventes i henhold til programmet, er behæftet med nedadgående risici i hele programperioden. For det første kan den økonomiske vækst vise sig at blive lavere end beregnet i programmet. For det andet vil de udgiftsbesparelser inden for forbrug i produktionen og investeringer, som er bebudet i stabilitetsprogrammet for 2009, muligvis ikke blive gennemført fuldt ud som antydnet i det tillægsbudget, der blev vedtaget efter forelæggelsen af programmet. Der er også risici for udgiftsoverskridelser: F.eks. er den påtænkte yderligere løntilbageholdenhed endnu ikke forhandlet med arbejdsmarkedets parter. Det kan også blive vanskeligt at gennemføre den planlagte afvikling af de stimulerende foranstaltninger på udgiftssiden, der hovedsagelig består i subsidier. For det tredje kan der oven i virkningerne af en muligvis lavere vækst forekomme indtægtstab fra og med 2010 navnlig med hensyn til indirekte skatter. Endelig udgør de betragtelige statsgarantier som led i foranstaltningerne til støtte for den finansielle sektor en yderligere risiko for budgetmålene (udgifterne vil stige, hvis og når garantiene tages i brug). De negative risici i forbindelse med budgetmålene, som forværres af usikkerheden om stock-flow-tilpasningen, indebærer, at gældskvoten kan vise sig at stige hurtigere end beregnet i programmet.
- 8) De langsigtede budgetkonsekvenser af befolkningens aldring er noget større i Slovenien end i EU som gennemsnit, hvilket hovedsagelig skyldes en forholdsvis stor forventet stigning i pensionsudgifternes andel af BNP i de kommende årtier. Den i programmet anslåede budgetstilling i 2008, som er værre end udgangsstillingen i det forrige program, forstærker de budgetmæssige virkninger af befolkningens aldring for finansieringsgabet. Nedbringelsen af det primære underskud på mellemlang sigt som planlagt i programmet og en yderligere reform af pensionssystemet med henblik på at begrænse den store stigning i de aldersrelaterede udgifter, især ved at tilskynde til et længere arbejdsliv, vil kunne bidrage til at reducere de alvorlige risici for de offentlige finansers holdbarhed på lang sigt.
- 9) Den slovenske budgetramme kan forbedres yderligere, især med hensyn til udgiftskontrol, i betragtning af at konsolideringsstrategien beror på udgiftstilbageholdenhed. Det offentlige udgiftseffektivitet, bl.a. inden for sundhedspleje, kan også forbedres, så det sikres, at udgiftstilbageholdenheden ikke påvirker serviceniveauet i negativ retning. For at nå dette mål agter regeringen at indføre resultatbudgettering fra næste budgetperiode (2010-2011), men programmet indeholder ikke nærmere oplysninger om, hvordan dette skal ske i praksis.
- 10) Slovenien har iværksat en række foranstaltninger til sikring af den finansielle sektors stabilitet. I efteråret 2008 blev der indført ubegrænset statsgaranti for private kunders bankindlån. Herudover kan regeringen anvende følgende former for foranstaltninger: i) lån til og kapitalinvesteringer i kreditinstitutter, (gen)forsikringsselskaber og pensionsselskaber, ii) statsgarantier for kreditinstitutter i forbindelse med genfinansieringstransaktioner, og iii) opkøb af fordringer fra kreditinstitutter. Det er meningen, at disse foranstaltninger skal udfases ved udgangen af 2010. Loftet over samtlige statsgarantier er sat til 12 mia. EUR (33 % af BNP). En anden pakke af foranstaltninger, der blev vedtaget i begyndelsen af 2009, består i en statsgarantiordning for banklån til virksomheder og rekapitalisering af den slovenske eksport- og udviklingsbank og den slovenske iværksætterfond (beløbende sig til i alt 0,6 % af BNP). Endelig har regeringen midlertidigt deponeret provenuet fra nylige obligationsudstedelser i banker.
- 11) I overensstemmelse med den europæiske økonomiske genopretningsplan, som Det Europæiske Råd vedtog i december 2008, har Slovenien indført to stimulanspakker. Sammen med de skattelettelser for virksomhederne, der blev besluttet inden krisens begyndelse, udgør de stimulerende foranstaltninger næsten 2 % af BNP og skal delvist finansieres ved allerede vedtagne og bebudede konsolideringsforanstaltninger. På grundlag af tillægsbudgettet beløber nettovirkningen sig til omkring 0,75 % af BNP. Foranstaltningerne ser ud til at udgøre en passende reaktion på det økonomiske tilbageslag, eftersom det finanspolitiske råderum, som landet havde ved krisens begyndelse på grund af sin moderate offentlige gæld og sit moderate underskud, indskrænkes af udfordringerne i forbindelse med den finanspolitiske holdbarhed på lang sigt.

De stimulerende foranstaltninger kan betragtes som rettidige og målrettede, da de fokuserer på at bremse op for forværringen på arbejdsmarkedet og styrke vækstpotealet og konkurrenceevnen ved at fremme investeringer i nye teknologier og FoU. Et tredje pakke af foranstaltninger, som omfordeler en del af midlerne fra de to tidligere pakker, i betragtning af at løntilskudsordningen ikke rigtig er slået igennem, blev vedtaget af regeringen efter forelæggelsen af programmet. Den indebærer yderligere støtte til arbejdsmarkedet og udbetaling af en engangsydelse til dårligt stillede personer. De udgiftsrelaterede incitament (hovedsagelig subsidier) er tænkt som midlertidige – gældende i et eller to år – men de øvrige foranstaltninger, herunder de tidligere besluttede skattelettelse, er permanente. Igangværende infrastrukturinvesteringer forventes at understøtte genopretningen yderligere. De foranstaltninger, myndighederne har truffet, vedrører den mellemfristede reformkøreplan og de landespecifikke henstillinger, som Kommissionen fremsatte forslag om den 28. januar 2009 som led i Lissabonstrategien for vækst og beskæftigelse, og som blev godkendt af Det Europæiske Råd den 19. marts.

- 12) Efter en kraftig forøgelse i 2009 forventes underskuddet gradvis at blive mindre, især i 2010. Tager man i betragtning, hvilke risici budgetmålene er behæftet med, vil underskuddet ikke blive bragt ned under referenceværdien på 3 % af BNP inden udgangen af programperioden (2011). Underskuddet for 2009 vil sandsynligvis blive væsentligt større og vil måske overskride målsætningen i programmet. Budgetstillingen i programmet i 2010 og 2011 vil ikke kunne sikre en tilstrækkelig strukturel forbedring i betragtning af udfordringerne i forbindelse med den finanspolitiske holdbarhed på lang sigt, medmindre reformen af pensionssystemet videreføres og ovennævnte risici i forbindelse med budgetmålene imødegås, navnlig ved at afvikle stimuleringen, efterhånden som genopretningen bider sig fast, iværksætte yderligere konsolideringsforanstaltninger og sørge for stram kontrol med udgifterne. Desuden bør den påtænkte tilpasning i 2011 fremskyndes på baggrund af forventningen om øget økonomisk vækst.
- 13) Hvad angår de datakrav, der er anført i adfærdskodeksen for stabilitets- og konvergensprogrammerne, er der i programmet visse mangler i de obligatoriske og frivillige data ⁽¹⁾.

Generelt kan det konkluderes, at Sloveniens finanspolitik vil være ekspansiv i 2009 i overensstemmelse med den europæiske økonomiske genopretningsplan. Slovenien har indført foranstaltninger til støtte for økonomien i overensstemmelse med det finanspolitiske råderum, som landet havde ved krisens begyndelse på grund af sin moderate offentlige gæld og sit moderate underskud, som sammen med skattelettelse for virksomhederne, der blev besluttet inden krisen, forekommer at være en tilstrækkelig reaktion på den europæiske økonomiske genopretningsplan. Foranstaltningerne er rettidige, målrettede og til dels midlertidige. Ud over at støtte økonomien og beskæftigelsen sigter de mod at styrke vækstpotealet og konkurrenceevnen ved at anspore til investeringer i ny teknologi og FoU. Da det finanspolitiske råderum indskrænkes af udfordringerne i forbindelse med den finanspolitiske holdbarhed på lang sigt, er der desuden blevet indført konsolideringsforanstaltninger, som skal bidrage til finansieringen af de stimulerende foranstaltninger. I programmet bebudes der yderligere besparelser i 2009, som tilsyneladende kun er blevet delvis bekræftet i det tillægsbudget, der blev vedtaget den 17. juni. Derefter er det ifølge programmet hensigten at vende tilbage til den finanspolitiske konsolidering med forbedringer i den primære strukturelle saldo i 2010 og i mindre omfang i 2011, men underskuddet forventes ikke bragt ned under referenceværdien på 3 % af BNP inden udløbet af programperioden. Budgetstrategien er behæftet med nedadgående risici, da den økonomiske vækst kan vise sig at blive lavere end forventet. Herudover kan det blive vanskeligt at afvikle de stimulerende foranstaltninger, og udgiftsoverskridelser kan ikke undgås. Trods den lave gældskvote (der dog stiger hurtigt) vurderes Slovenien at have en høj risiko med hensyn til de offentlige finansers langsigtede holdbarhed som følge af den betydelige fremskrevne budgetvirkning af befolkningens aldring.

På baggrund af ovenstående vurdering opfordres Slovenien til:

- i) at iværksætte stimulerende foranstaltninger i 2009 i overensstemmelse med den europæiske økonomiske genopretningsplan og inden for rammerne af stabilitets- og vækstpagten
- ii) at påbegynde en afvikling af den finanspolitiske stimulering som planlagt i programmet i 2010 og derefter gennemføre en betydelig konsolidering via konkrete foranstaltninger, og i den forbindelse at føre stram kontrol med de offentlige udgifter, herunder via gennemførelse af de planlagte forbedringer inden for budgetrammen
- iii) i betragtning af den fremskrevne stigning i de aldersrelaterede udgifter - at forbedre de offentlige finansers holdbarhed på lang sigt ved at gennemføre yderligere reformer af pensionssystemet, især med henblik på at tilskynde til et længere arbejdsliv.

⁽¹⁾ Der mangler især data om nettolångivning/låntagning vis-a-vis resten af verden.

Sammenligning af centrale makroøkonomiske og budgetmæssige fremskrivninger

		2007	2008	2009	2010	2011
Realt BNP (% ændring)	SP apr. 2009	6,8	3,5	- 4,0	1,0	2,7
	KOM forår 2009	6,8	3,5	- 3,4	0,7	—
	SP nov. 2007	5,8	4,6	4,1	4,5	—
HICP-inflation (*) (%)	SP apr. 2009	3,6	5,7	0,4	1,6	2,6
	KOM forår 2009	3,8	5,5	0,7	2,0	—
	SP nov. 2007	3,4	3,5	2,8	2,6	—
Outputgab (1) (% af potentielt BNP)	SP apr. 2009	4,7	4,4	- 2,3	- 3,5	- 3,1
	KOM forår 2009	4,5	3,2	- 1,3	- 2,7	—
	SP nov. 2007	0,7	0,5	0,1	0,2	—
Nettolångivning/ låntagning vis-a-vis resten af verden (% af BNP)	SP apr. 2009	—	—	—	—	—
	KOM forår 2009	- 3,7	- 5,6	- 4,6	- 4,4	—
	SP nov. 2007	—	—	—	—	—
Offentlig saldo (% af BNP)	SP apr. 2009	0,5	- 0,9	- 5,1	- 3,9	- 3,4
	KOM forår 2009	0,5	- 0,9	- 5,5	- 6,5	—
	SP nov. 2007	- 0,6	- 0,9	- 0,6	0,0	—
Primær saldo (% af BNP)	SP apr. 2009	1,8	0,2	- 3,6	- 2,2	- 1,6
	KOM forår 2009	1,8	0,2	- 3,9	- 4,7	—
	SP nov. 2007	0,7	0,2	0,6	1,1	—
Konjunkturkorrigeret saldo (2) (% af BNP)	SP apr. 2009	- 1,6	- 2,9	- 4,1	- 2,3	- 2,0
	KOM forår 2009	- 1,7	- 2,5	- 4,9	- 5,2	—
	SP nov. 2007	- 0,9	- 1,1	- 0,7	- 0,1	—
Strukturel saldo (3) (% af BNP)	SP apr. 2009	- 1,6	- 2,9	- 4,1	- 2,3	- 2,0
	KOM forår 2009	- 1,7	- 2,5	- 4,9	- 5,2	—
	SP nov. 2007	- 0,8	- 1,0	- 0,7	- 0,1	—
Offentlig bruttogæld (% af BNP)	SP apr. 2009	23,4	22,8	30,5	34,1	36,3
	KOM forår 2009	23,4	22,8	29,3	34,9	—
	SP nov. 2007	25,6	24,7	23,8	22,5	—

Anm.:

(1) Outputgab og konjunkturkorrigerede saldi i henhold til programmet som genberegnet af Kommissionens tjenestegrene på grundlag af oplysningerne i programmet.

(2) Baseret på en skønnet potentiel vækst på henholdsvis 3,9 %, 4,9 %, 1,0 % og 2,2 % i årene 2007-2010.

(3) Engangsforanstaltninger og andre midlertidige foranstaltninger udgør 0 % af BNP i henhold til det seneste program og prognosen fra Kommissionens tjenestegrene fra foråret 2009.

(4) For programmerne vises inflationen i henhold til definitionen efter forbrugerprisindekset.

Kilde:

Stabilitetsprogrammer (SP), Kommissionens prognoser fra foråret 2009 (KOM) og beregninger foretaget af Kommissionens tjenestegrene.

II

(Meddelelser)

MEDDELELSER FRA DEN EUROPÆISKE UNIONS INSTITUTIONER OG ORGANER

KOMMISSIONEN

**Godkendt statsstøtte inden for rammerne af bestemmelserne i artikel 87 og 88 i EF-traktaten
Tilfælde, mod hvilke Kommissionen ikke gør indsigelse**

(EØS-relevant tekst)

(2009/C 195/02)

Godkendelsesdato	2.7.2008
Referencenummer til statsstøtte	N 847/06
Medlemsstat	Slovakiet
Region	Západné Slovensko
Titel (og/eller modtagerens navn)	Samsung Electronics LCD Slovakia s.r.o.
Retsgrundlag	Zákon č. 231/1999 Z.z. o štátnej pomoci v znení neskorších predpisov; Zákon č. 565/2001 Z.z. o investičných stimuloch v platnom znení; Zákon č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov; Zákon č. 595/2003 Z.z. o daniach z príjmov, v znení neskorších predpisov, § 52 ods. 4; Zákon č. 366/1999 Z.z. o daniach z príjmov v znení platnom k 31. decembru 2003, § 35b; Výnos Ministerstva hospodárstva č. 1/2005 o poskytovaní dotácií v rámci právomoci Ministerstva hospodárstva; Vyhláska Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 235/2002 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o náležitostiach žiadosti o poskytnutie investičných stimulov; Zákon č. 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti v znení neskorších predpisov, § 54.
Foranstaltningstype	Individuel støtte
Formål	Regionaludvikling, Beskæftigelse
Støtteform	Direkte støtte, Skattefordel
Rammebeløb	Samlet forventet støtteydelse SKK 2 314 mio.
Støtteintensitet	21,97 %
Varighed	—
Økonomisk sektor	Elektrisk og elektronisk apparatur

Navn og adresse på den myndighed, der yder støtten	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky Mierová 19 827 15 Bratislava 212 SLOVENSKO/SLOVAKIA Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny Špitálska ul. č. 8 812 67 Bratislava SLOVENSKO/SLOVAKIA
Andre oplysninger	—

Den autentiske udgave af denne beslutning (renset for fortrolige oplysninger) findes på:

http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/index.htm

Godkendelsesdato	17.6.2009
Referencenummer til statsstøtte	N 584/08
Medlemsstat	Frankrig
Region	—
Titel (og/eller modtagerens navn)	Régime d'aides aux énergies renouvelables de l'Agence pour le Développement et la Maîtrise de l'Energie 2009-2013
Retsgrundlag	Délibération du Conseil d'Administration de l'Agence pour le Développement et la Maîtrise de l'Energie n° 08-5-4 du 9 octobre 2008: «Système d'aides aux énergies renouvelables 2009-2013». Loi du 15 juillet 2008 relative au développement économique régional
Foranstaltningstype	Støtteprogram
Formål	Miljøbeskyttelse
Støtteform	Direkte støtte
Rammebeløb	Samlet forventet støtteydelse 735 mio. EUR
Støtteintensitet	—
Varighed	indtil 31.12.2013
Økonomisk sektor	Ikke sektorspecifik
Navn og adresse på den myndighed, der yder støtten	Agence de l'Environnement et de la Maîtrise de l'Energie 20 avenue du Grésillé BP 90406 49004 Angers Cedex 01 FRANCE
Andre oplysninger	—

Den autentiske udgave af denne beslutning (renset for fortrolige oplysninger) findes på:

http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/index.htm

Meddelelse fra Kommissionen som ophæver og erstatter meddelelse nr. 178/05 af 31. juli 2009 om de myndigheder, der er bemyndiget til at udstede ægthedscertifikater i henhold til forordning (EF) nr. 620/2009

(2009/C 195/03)

Ved Rådets forordning (EF) nr. 617/2009 af 13. juli 2009, offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende* L 182 af 15. juli 2009, blev der åbnet et toldkontingent for import af oksekød af høj kvalitet.

I artikel 7 i Kommissionens forordning (EF) nr. 620/2009 af 13. juli 2009 er det fastsat, at overgangen til fri omsætning af de produkter, der importeres under kontingentet, skal ske mod forelæggelse af et ægtheds-certifikat.

Følgende myndighed er bemyndiget til at udstede ægtheds-certifikater i henhold til forordningen.

Food Safety and Inspection Service (FSIS) of the United States Department of Agriculture (USDA)
Washington D.C., 20250
UNITED STATES OF AMERICA

Meddelelse fra Kommissionen om genoprettelse af rentabiliteten i finanssektoren under den nuværende krise og vurdering af omstrukturingsforanstaltninger på grundlag af statsstøttereglerne

(EØS-relevant tekst)

(2009/C 195/04)

1. INDLEDNING

- 1) På sine møder den 20. marts 2009 og den 18.-19. juni 2009 bekræftede Det Europæiske Råd sin vilje til at sætte beslutsomt ind på at få genoprettet tilliden og bragt finansmarkedet til at fungere igen, hvilket er en absolut forudsætning for at komme ud af den nuværende finansielle og økonomiske krise. I betragtning af krisens systemiske karakter og de snævre forbindelser i finanssektoren er der på fællesskabsplan truffet en række foranstaltninger med det formål at genoprette tilliden til det finansielle system, beskytte det indre marked og sikre långivningen til erhvervslivet ⁽¹⁾.
- 2) Disse initiativer skal følges op med en indsats i de enkelte pengeinstitutter for at sætte dem i stand til at modstå den nuværende krise og genoprette den langsigtede rentabilitet uden at være afhængige af statsstøtte, således at de kan varetage deres udlånsfunktion på et mere sundt grundlag. Kommissionen er allerede i færd med at behandle en række statsstøttesager, hvor medlemsstater har ydet støtte for at undgå likviditets-, solvens- eller långivningsproblemer. Kommissionen har opstillet retningslinjer i tre på hinanden følgende meddelelser om udformning og gennemførelse af statsstøtte til banker ⁽²⁾. I disse meddelelser erkendes det, at det på baggrund af krisens alvor var berettiget at yde støtte, der kan anses for forenelig med fællesmarkedet i henhold til artikel 87, stk. 3, litra b), i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, ligesom disse meddelelser har opstillet retningslinjer, der skal sikre sammenhængen i de foranstaltninger, medlemsstaterne træffer i form af statsgarantier, rekapitaliseringer og ordninger for værdiforringede aktiver. Disse regler skal først og fremmest sikre, at de hjælpepakker, der iværksættes, i fuldt omfang når de tilsigtede mål – nemlig finansiell stabilitet og opretholdelse af kreditstrømmene — samtidig med at de også sikrer ens spilleregler i konkurrencen mellem banker ⁽³⁾ i forskellige medlemsstater såvel som mellem banker, der modtager offentlig støtte, og dem, der ikke gør, således at man undgår et skadeligt statsstøttekapløb, begrænser »moral hazard«-problemerne og sikrer de europæiske bankers konkurrencedygtighed og effektivitet inden for Fællesskabet og på de internationale markeder.
- 3) Statsstøttereglerne er et middel til at sikre sammenhængen i de foranstaltninger, som træffes af de medlemsstater, der har besluttet sig til at handle. Men beslutningen om, hvorvidt der skal afsættes offentlige midler, f.eks. til at frigøre bankerne for deres værdiforringede aktiver, ligger imidlertid stadigvæk hos medlemsstaterne. I nogle tilfælde vil et pengeinstitut være i stand til at klare den nuværende krise uden større tilpasninger eller yderligere støtte. I andre tilfælde kan der være behov for statsstøtte i form af garantier, rekapitalisering eller ordninger for værdiforringede aktiver.
- 4) Har et pengeinstitut modtaget statsstøtte, bør medlemsstaten fremlægge en rentabilitetsplan eller en mere gennemgribende omstrukturingsplan, som kan bekræfte eller genoprette den enkelte banks langsigtede rentabilitet uden behov for statsstøtte. Der er allerede opstillet kriterier for, under hvilke omstændigheder der måske er behov for en mere gennemgribende omstrukturering af en bank, og hvornår det er nødvendigt, at der træffe foranstaltninger for at imødegå de konkurrencefordrejninger, støtten kan give anledning til ⁽⁴⁾. Nærværende meddelelse ændrer intet

⁽³⁾ Denne meddelelse finder kun anvendelse på pengeinstitutter som omhandlet i bankmeddelelsen. I denne meddelelse tales der for nemheds skyld om banker. Disse retningslinjer finder imidlertid tilsvarende anvendelse på andre pengeinstitutter, hvor dette er relevant.

⁽⁴⁾ De kriterier og specifikke omstændigheder, som udløser forpligtelsen til at fremlægge en omstrukturingsplan, er beskrevet mere indgående i bankmeddelelsen, rekapitaliseringsmeddelelsen og meddelelsen om værdiforringede aktiver. Heri henvises der især, men ikke udelukkende, til situationer, hvor en kriseram bank er blevet rekapitaliseret af staten, eller hvor en bank, som er blevet frigjort for sine værdiforringede aktiver, allerede har modtaget statsstøtte uanset i hvilken form, som bidrager til dækning eller undgåelse af tab (undtagen deltagelse i en garantiordning), som tilsammen overstiger 2 % af bankens samlede risikovægtede aktiver. Omstrukturingsgraden vil afhænge af, hvor alvorlige vanskeligheder den enkelte bank befinder sig i. I overensstemmelse med disse meddelelser (især punkt 40 i rekapitaliseringsmeddelelsen og bilag V i meddelelsen om værdiforringede aktiver) skal medlemsstaterne til gengæld i de tilfælde, hvor der er ydet begrænset støtte til banker, der er fundamentalt sunde, indsende en rapport til Kommissionen om de statslige midlers anvendelse, og denne rapport skal indeholde alle de oplysninger, der er nødvendige for at kunne vurdere bankens rentabilitet, brugen af den modtagne kapital og den planlagte exitstrategi. Rentabilitetsanalysen skal indeholde en redegørelse for bankens risikoprofil og forventede kapitalgrundlag samt en evaluering af dens forretningsplan.

⁽¹⁾ I sin meddelelse til Det Europæiske Råd af 4. marts 2009 med titlen »Fremdrift i den europæiske genopretning«, KOM(2009) 114 endelig, bebudede Kommissionen et reformprogram, der skal afhjælpe de mere generelle svagheder i de reguleringsrammer, som gælder for de pengeinstitutter, der opererer i EU.

⁽²⁾ Se Kommissionens meddelelse om *Statsstøttereglernes anvendelse på foranstaltninger truffet over for pengeinstitutter i forbindelse med den aktuelle globale finanskris* (»bankmeddelelsen«), (EUT C 270 af 25.10.2008, s. 8), Kommissionens meddelelse om *Rekapitalisering af pengeinstitutter under den aktuelle finanskris: Støttens begrænsning til det nødvendige minimum og sikkerhedsforanstaltninger mod uforholdsmæssige konkurrencefordrejninger* (»rekapitaliseringsmeddelelsen«) (EUT C 10 af 15.1.2009, s. 2) og Kommissionens meddelelse om *Behandlingen af værdiforringede aktiver i Fællesskabets banksektor* (»meddelelsen om værdiforringede aktiver«) (EUT C 72 af 26.3.2009, s. 1). For en oversigt over Kommissionens beslutningspraksis henvises til resultatavlen for statsstøtte — opdatering forår 2009, særlig udgave om statsstøtteinterventioner i den nuværende finansielle og økonomiske krise, KOM(2009) 164 endelig af 8 april 2009 (findes ikke på dansk).

ved disse kriterier. Den supplerer dem med det formål at øge forudsigeligheden og sikre en sammenhængende tilgang ved at forklare, hvordan Kommissionen på grundlag af EF-traktatens artikel 87, stk. 3. litra b), vil vurdere den omstrukturingsstøtte⁽¹⁾, medlemsstaterne yder til pengeinstitutter, under den nuværende systemiske krise.

- 5) I bankmeddelelsen, rekapitaliseringsmeddelelsen og meddelelsen om værdiforringede aktiver blev der henvist til de grundlæggende principper, der er fastsat i Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder⁽²⁾. Ifølge disse principper kræves det først og fremmest, at omstrukturingsstøtten fører til genoprettelse af virksomhedens levedygtighed på længere sigt uden statsstøtte. Det kræves også, at omstrukturingsstøtte så vidt muligt ledsages af en passende byrdefordeling og af foranstaltninger, som mest muligt kan mindske konkurrencefordrejninger, der på længere sigt ville svække det relevante markeds struktur og funktion betydeligt.
- 6) Ved anvendelsen af disse principper bør hensynet til det interne markeds integritet og udviklingen i hele Fællesskabets banksektor stå i centrum for overvejelserne, og fragmentering og markedsopdeling må undgås. Når den aktuelle krise er overvundet, bør de europæiske banker i kraft af det indre marked i finanssektoren stå i en stærk global position. Kommissionen understreger også på ny behovet for at forudse og håndtere ændringer på en samfundsmæssigt ansvarlig måde og betoner nødvendigheden af at overholde den nationale lovgivning, der er vedtaget til gennem-

⁽¹⁾ Det vil sige støtte, som blev godkendt midlertidigt af Kommissionen som redningsstøtte i henhold til Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder (EUT C 244 af 1.10.2004, s. 2), eller støtte, der er midlertidigt godkendt i henhold til EF-traktatens artikel 87, stk. 3, litra b), samt enhver ny støtte, der anmeldes med henvisning til omstrukturering. Ved vurdering af omstrukturingsstøtte til banker under den nuværende systemiske krise vil denne meddelelse derfor blive anvendt i stedet for rammebestemmelserne for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder.

⁽²⁾ Kommissionen har tidligere vedtaget en række beslutninger om omstrukturingsstøtte (der blev fundet forenelig med fællesmarkedet i henhold til traktatens artikel 87, stk. 3, litra c)) til nødlidende banker på grundlag af en omfattende omstrukturingsproces, som skulle bringe støttemodtagerne på fode igen på lang sigt, uden at støtten i urimeligt omfang var til skade for konkurrenterne. De typiske omstrukturingsstrategier har omfattet en omlægning af forretningsmodeller, lukning eller frasalg af dele af virksomhederne, datterselskaber eller filialer, ændringer i forvaltningen af aktiver og passiver, afhændelse af virksomheden som *going concern*, salg af dele af virksomheden til levedygtige konkurrenter. Se f. eks. Kommissionens beslutning 98/490/EF af 20. maj 1998 om Frankrigs støtte til Crédit Lyonnais (EFT L 221 af 8.8.1998, s. 28), Kommissionens beslutning 2005/345/EF af 18. februar 2004 om Tysklands statsstøtte til fordel for Bankgesellschaft Berlin AG (EUT L 116 af 4.5.2005, s. 1), Kommissionens beslutning 2009/341/EF af 4. juni 2008 i statsstøttesag C 9/2008 (ex NN 8/2008, CP 244/2007) om Tysklands støtte til Sachsen LB (EUT L 104 af 24.4.2009, s. 34), og resultattavlen for statsstøtte fra efteråret 2006, KOM(2006) 761 endelig, s. 28 (http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/studies_reports/2006_autumn_en.pdf), med en særlig oversigt over rednings- og omstrukturingsstøtte.

førelse af fællesskabsdirektiverne om information og høring af arbejdstagerne, som finder anvendelse under sådanne omstændigheder⁽³⁾.

- 7) Denne meddelelse forklarer, hvordan Kommissionen vil undersøge støtte til omstrukturering af banker under den nuværende krise under hensyntagen til behovet for at afpasse sin hidtidige praksis efter krisens karakter og globale omfang, banksektorens systemiske rolle for hele økonomien og de systemiske virkninger, der kan opstå, når det er nødvendigt at omstrukturere flere banker inden for samme periode:

— Omstrukturingsplanen skal indeholde en grundig *diagnose* af bankens problemer. For at der kan opstilles bæredygtige strategier for en genoprettelse af rentabiliteten, vil bankerne derfor skulle stressteste deres virksomhed. Dette første skridt på vejen til en genoprettelse af rentabiliteten bør baseres på fælles parametre, som i videst muligt omfang bygger på hensigtsmæssige metodologier aftalt på fællesskabsplan. Bankerne vil også skulle give oplysninger om deres værdiforringede aktiver⁽⁴⁾.

— Da det overordnede mål er at opnå finansiel stabilitet, og da der generelt fortsat er dystre udsigter for økonomien i hele Fællesskabet, vil der blive lagt særlig vægt på udarbejdelse af en omstrukturingsplan, og især på, at den tidsmæssige planlægning af de forskellige skridt til dens gennemførelse er tilstrækkeligt fleksibel og realistisk. Hvis det på grund af markedsforholdene ikke er umiddelbart muligt at gennemføre strukturforanstaltningerne, bør det overvejes i mellemtiden at iværksætte egnede adfældsrelaterede foranstaltninger.

— Kommissionen vil anvende det grundlæggende princip om en passende byrdefordeling mellem medlemsstaterne og de støttemodtagende banker under hensyntagen til situationen i finanssektoren som helhed. Hvis det på grund af markedsforholdene på redningstidspunktet ikke umiddelbart er muligt at sikre en passende byrdefordeling, skal det ske på et senere stadium i gennemførelsen af omstrukturingsplanen.

— De foranstaltninger, som en støttemodtagende bank træffer for at begrænse konkurrencefordrejninger i sin egen eller andre medlemsstater, bør udformes på en sådan måde, at de negative virkninger for andre banker begrænses, samtidig med at der tages hensyn til, at den nuværende krisens systemiske karakter har krævet meget omfattende statslige indgreb i sektoren.

⁽³⁾ Se også meddelelsen om omstrukturering og beskæftigelsen af 31. marts 2005 (KOM(2005) 120 endelig af 31. marts 2005) og aftalen mellem de europæiske arbejdsmarkedsparter om god praksis i forbindelse med omstrukturering fra november 2003.

⁽⁴⁾ I overensstemmelse med meddelelsen om værdiforringede aktiver.

- Der bør fortsat være mulighed for ydelse af yderligere støtte i omstrukturingsperioden, hvis det kan retfærdiggøres ud fra hensyn til den finansielle stabilitet. Enhver yderligere støtte bør være begrænset til det minimum, der er nødvendigt for at sikre rentabiliteten.
- 8) Retningslinjerne i afsnit 2 finder anvendelse i de tilfælde, hvor medlemsstaten er forpligtet til at anmelde en omstrukturingsplan⁽¹⁾. De principper, der ligger til grund for afsnit 2, anvendes analogt i tilfælde, hvor medlemsstaten ikke er formelt forpligtet til at anmelde en omstrukturingsplan, men ikke desto mindre skal dokumentere den støttemodtagende banks rentabilitet⁽²⁾. I sidstnævnte tilfælde vil Kommissionen normalt kræve mindre detaljerede oplysninger, medmindre der foreligger tvivls spørgsmål⁽³⁾. I tvivlstilfælde vil Kommissionen især forlange dokumentation for fyldestgørende stresstestning i overensstemmelse med punkt 13 nedenfor og for den kompetente nationale myndigheds validering af stresstestens resultater. Afsnit 3, 4 og 5 gælder kun i de tilfælde, hvor medlemsstaten skal anmelde en omstrukturingsplan. Afsnit 6 omhandler denne meddelelses tidsmæssige gyldighed og gælder både i de tilfælde, hvor medlemsstaterne skal anmelde en plan for omstrukturering af støttemodtageren, og hvor medlemsstaterne kun skal dokumentere støttemodtagernes rentabilitet.

2. GENOPRETTELSE AF DEN LANGSIGTEDE RENTABILITET

- 9) Hvis en medlemsstat på grundlag af Kommissionens tidligere retningslinjer eller beslutninger er forpligtet til at fremlægge en omstrukturingsplan⁽⁴⁾, bør denne plan være omfattende, detaljeret og baseret på et sammenhængende koncept. Den bør påvise, hvordan banken hurtigst muligt vil genoprette sin langsigtede rentabilitet uden statsstøtte⁽⁵⁾. Enhver anmeldelse af en omstrukturingsplan bør indeholde en sammenligning med alternative løsninger, herunder en opsplitning af banken eller en anden banks overtagelse af den, for at sætte Kommissionen i stand til at vurdere⁽⁶⁾, om der findes mere markedsorienterede, mindre bekostelige eller mindre konkurrencefordrejende måder at gøre det på, som samtidig tilgodeser målet om finansiell stabilitet. Hvis en banks rentabilitet ikke genoprettes, bør det af omstrukturingsplanen fremgå, hvordan den kan afvikles på en velordnet måde.
- 10) Omstrukturingsplanen bør identificere årsagerne til bankens vanskeligheder og bankens egne svagheder og vise, hvordan de foreslåede omstrukturingsforanstaltninger kan afhjælpe bankens problemer.
- 11) Omstrukturingsplanen bør indeholde oplysninger om den støttemodtagende banks forretningsmodel, herunder især dens organisationsstruktur, finansiering (med dokumentation for den kort- og langfristede finansieringsstrukturens bæredygtighed⁽⁷⁾), corporate governance (med dokumentation for, hvordan interessekonflikter forebygges, samt nødvendige ledelsesændringer⁽⁸⁾), risikostyring (herunder oplysninger om værdiforringede aktiver og hensættelser til tab på forventede nødlidende aktiver) og forvaltning af aktiver og passiver, likviditetsgenerering (som bør nå op på et tilstrækkeligt højt niveau uden statsstøtte), forpligtelser uden for balancen (med dokumentation for deres bæredygtighed og konsolidering, når banken har en betydelig eksponering⁽⁹⁾), gearing, nuværende og fremtidigt kapitalgrundlag i overensstemmelse med gældende tilsynsregler (baseret på en forsigtig vurdering og tilstrækkelige henlæggelser) samt aflønnings- og incitamentstruktur⁽¹⁰⁾ (med dokumentation for, hvordan denne struktur fremmer bankens langsigtede rentabilitet).
- 12) Rentabiliteten af hver forretningsaktivitet og hvert profitcenter bør analyseres med den nødvendige opdeling. Genoprettelsen af bankens rentabilitet bør hovedsageligt være en følge af interne foranstaltninger. Den kan baseres på eksterne faktorer såsom udsving i priser og efterspørgsel, som banken ikke har større indflydelse på, men kun hvis de forventninger til markedsudviklingen, der lægges til grund, er almindeligt anerkendte. En omstrukturering forudsætter en opgivelse af de aktiviteter, som på mellemlangt sigt fortsat vil være tabsgivende af strukturbestemte årsager.
- 13) Den langsigtede rentabilitet er genoprettet, når banken er i stand til at dække alle sine omkostninger, inklusive afskrivninger og finansielle omkostninger, og sikre et passende afkast på egenkapitalen under hensyntagen til bankens risikoprofil. Efter omstruktureringen bør banken være i stand til på egen hånd at konkurrere om at tiltrække kapital på markedspladsen i overensstemmelse med de relevante tilsynskrav. De forventede resultater af den planlagte omstrukturering skal kunne påvises både i et basisscenarie og i forskellige »stressscenarier«. Omstrukturingsplanerne skal derfor bl.a. også tage hensyn til den aktuelle situation og fremtidsudsigterne på de finansielle markeder, såvel på grundlag af basisscenariet som det værst tænkelige scenarie. Stresstesterne bør omfatte flere scenarier, herunder en

⁽¹⁾ I overensstemmelse med bankmeddelelsen, rekapitaliseringsmeddelelsen og meddelelsen om værdiforringede aktiver. Se punkt 4 i nærværende meddelelse.

⁽²⁾ I overensstemmelse med bankmeddelelsen, rekapitaliseringsmeddelelsen og meddelelsen om værdiforringede aktiver, skal medlemsstaterne, hvis der ydes et begrænset støttebeløb til fundamentalt sunde banker, indsende en rentabilitetsanalyse til Kommissionen.

⁽³⁾ Jf. især punkt 40 i rekapitaliseringsmeddelelsen og bilag V i meddelelsen om værdiforringede aktiver.

⁽⁴⁾ Som forklaret i punkt 8 i denne meddelelse bemærkes, at når der i afsnit 2 henvises til en omstrukturingsplan, gælder de principper, der ligger til grund for afsnit 2, også analogt for rentabilitetsanalyser.

⁽⁵⁾ En vejledende model for en omstrukturingsplan findes i bilaget.

⁽⁶⁾ Hvor det er relevant, vil Kommissionen ved sin undersøgelse af anmeldte omstrukturingsplaner søge rådgivning hos en ekstern konsulent for at kunne vurdere oplysningerne om rentabilitet, byrdedeling og minimering af konkurrencefordrejninger. Den vil også kunne anmode tilsynsmyndighederne om at validere forskellige elementer.

⁽⁷⁾ Se f.eks. Kommissionens beslutning af 2. april 2008 i sag NN 1/2008, *Northern Rock* (EUT C 135 af 3.6.2008, s. 21), og beslutning 2009/341/EF i sag C 9/2008, *SachsenLB*.

⁽⁸⁾ Se beslutning 2009/341/EF i sag C 9/2008, *SachsenLB*.

⁽⁹⁾ Med visse behørigt begrundede undtagelser. Se Kommissionens beslutning af 21. oktober 2008 i sag C 10/2008, *IKB*, endnu ikke offentliggjort.

⁽¹⁰⁾ I overensstemmelse med Kommissionens henstilling 2009/384/EF af 30. april 2009 om aflønningspolitik i finanssektoren (EUT L 120 af 15.5.2009, s. 22).

kombination af stressbegivenheder og en længerevarende global recession. De antagelser, der lægges til grund, bør sammenlignes med hensigtsmæssige benchmarks for hele sektoren, der er tilpasset efter udviklingen i den aktuelle krise på de finansielle markeder. Planen bør indeholde foranstaltninger til imødegåelse af de eventuelle problemer, som stresstestningen afdækkede. Stresstestningen bør i videst muligt omfang være baseret på fælles parametre, der er aftalt på fællesskabsplan (som f.eks. en metodologi udviklet af Det Europæiske Banktilsynsudvalg) og i det fornødne omfang tilpasset de specifikke forhold i de enkelte lande og de enkelte banker.

- 14) Under den nuværende krise er de rekapitaliseringer, regeringerne har foretaget i banker, foregået på vilkår, som primært har været baseret på målet om at sikre finansiell stabilitet snarere end på et afkast, som ville have været acceptabelt for en privat investor. Langsigtet rentabilitet kræver derfor, at enhver statsstøtte, der er ydet, enten tilbagebetales inden for et bestemt tidsrum, således som det blev forudsat på tidspunktet for støttens ydelse, eller at den forrentes på normale markedsvilkår, således at det sikres, at enhver yderligere statsstøtte ophører. Da traktaten er neutral med hensyn til ejendomsret, finder statsstøttereglerne anvendelse, uanset om en bank er privat eller offentligt ejet.
- 15) Omstruktureringsperioden bør være så kort som muligt, således at rentabiliteten hurtigt kan genoprettes, men Kommissionen vil tage hensyn til de aktuelle kriseforhold og vil derfor kunne tillade, at nogle af strukturforanstaltningerne gennemføres over en længere tidshorizont end normalt, især når det drejer sig om at undgå, at markederne bliver sat under pres på grund af brandudsalg⁽¹⁾. Omstruktureringen bør dog gennemføres så hurtigt, som det er muligt, og for at være effektiv og muliggøre en troværdig genoprettelse af den omstrukturerede banks rentabilitet bør den ikke vare længere end fem år⁽²⁾.
- 16) Hvis der i omstruktureringsperioden bliver behov for yderligere statsstøtte, som ikke oprindeligt var forudsat i omstruktureringsplanen, for at genoprette rentabiliteten, vil det kræve en individuel forhånds anmeldelse, og der vil blive taget hensyn til sådan eventuel yderligere støtte i Kommissionens endelige beslutning.

Genoprettelse af rentabiliteten gennem salg af en bank

- 17) At en nødlidende bank sælges til et andet pengeinstitut, kan bidrage til at genoprette dens langsigtede rentabilitet, hvis køberen er rentabel og magter at overtage den nødlidende bank, og det kan hjælpe med til at genoprette tilliden på markedet. Det kan også bidrage til konsolideringen af

finanssektoren. Køberen bør derfor godtgøre, at den integrerede enhed vil være rentabel. Også i tilfælde af et sådant salg vil kravene til rentabilitet, eget bidrag og begrænsning af konkurrencefordrejningerne skulle overholdes.

- 18) Der bør generelt sikres en gennemsigtig, objektiv, ubetinget og ikke-diskriminerende salgsproces med fuld konkurrence, så alle potentielle bydende stilles lige⁽³⁾.
- 19) Med forbehold af de fusionskontrolregler, som et sådant salg eventuelt vil være underlagt, og selv om det anerkendes, at salg af en støttemodtagende nødlidende bank til en konkurrent både kan bidrage til at genoprette den langsigtede rentabilitet og fremme konsolideringen i finanssektoren, bør et sådant salg desuden ikke tillades, hvis det umiddelbart må antages at føre til en betydelig hindring af den effektive konkurrence, medmindre der i forbindelse med ydelsen af støtte er truffet ledsageforanstaltninger til imødegåelse af konkurrencefordrejninger.
- 20) Salg af en bank kan også være forbundet med statsstøtte til køberen og/eller det solgte forretningsområde⁽⁴⁾. Hvis salget sker efter et åbent og ubetinget udbud i fuld konkurrence, og aktiverne går til den højstbydende, anses salgsprisen for at svare til markedsprisen, og det kan derfor udelukkes, at der skulle være tale om statsstøtte til køberen⁽⁵⁾. En negativ salgspris (eller finansiell støtte ydet som kompensation for en sådan negativ salgspris) kan undtagelsesvis accepteres som et salg, der ikke er forbundet med statsstøtte, hvis en likvidation ville have været forbundet med større omkostninger for sælgeren⁽⁶⁾. Ved beregning af omkostningerne ved en likvidation i en sådan situation vil Kommissionen kun tage hensyn til de forpligtelser, som en markedsökonomisk investor ville have påtaget sig⁽⁷⁾. Dette udelukker forpligtelser affødt af statsstøtte⁽⁸⁾.
- 21) En velordnet afvikling eller bortauktionering af en nødlidende bank bør altid overvejes, hvis bankens langsigtede rentabilitet ikke kan genoprettes på troværdig vis. Regeringerne bør tilskynde til, at urentable aktører forsvinder fra markedet, og samtidig sørge for, deres udtræden fra markedet af hensyn til den finansielle stabilitet sker inden for en passende tidsramme. Hvordan en sådan velordnet

⁽¹⁾ Dvs. salg af store mængder aktiver til de aktuelle lave markedspriser, hvilket kan presse priserne endnu længere ned.

⁽²⁾ Det har været Kommissionens praksis at acceptere en varighed på to til tre år for en omstruktureringsplan.

⁽³⁾ Se også punkt 20.

⁽⁴⁾ Se f.eks. beslutning 2009/341/EF i sag C 9/2008, *Sachsen LB*.

⁽⁵⁾ Hvis der ikke afholdes et udbud, betyder det ikke automatisk, at der er tale om statsstøtte til køberen.

⁽⁶⁾ Det ville normalt føre til støtte til det forretningsområde, der sælges.

⁽⁷⁾ Forenede sager C-278/92, C-279/92 og C-280/92, *Hytasa*, Sml. 1994 I-4103, præmis 22.

⁽⁸⁾ Se sag C-334/99, *Gröditzer Stahlwerke*, Sml. 2003 I-1139, præmis 134 ff. og Kommissionens beslutning 2008/719/EF af 30. april 2008 i statsstøttesag C 56/2006 (ex NN 77/2006), *Bank Burgenland* (EUT L 239 af 6.9.2008 s. 32).

afvikling bør foregå, er fastlagt i bankmeddelelsen ⁽¹⁾. Overtagelse af en nødlidende banks »gode« aktiver og passiver kan også være en mulighed for en sund bank, da det kunne være en omkostningseffektiv måde, hvorpå den kan udvide sin indlånsmasse og opbygge gode forhold til solide låntagere. Desuden kan etablering af en autonom »god bank« med kombination af en eksisterende banks »gode« aktiver og passiver også være en acceptabel måde at genoprette rentabiliteten på, forudsat at denne nye bank ikke er i stand til foredreje konkurrencen uforholdsmæssigt.

3. STØTTEMODTAGERENS EGET BIDRAG (BYRDEFORDELING)

22) For at begrænse konkurrencefordrejninger og undgå problemer med »moral hazard« bør støtten begrænses til det nødvendige minimum, og støttemodtageren bør selv yde et passende bidrag til omstrukturingsomkostningerne. Banken og dens kapitalindskydere bør i så udstrakt grad som muligt bidrage til omstruktureringen med deres egne midler. Det er nødvendigt for at sikre, at reddede banker kommer til at bære en rimelig del af ansvaret for konsekvenserne af deres tidligere adfærd, og for at skabe passende incitamenter for deres fremtidige adfærd.

Begrænsning af omstrukturingsomkostningerne

23) Omstrukturingsstøtte bør være begrænset til kun at dække de omkostninger, som er nødvendige for at genoprette rentabiliteten. Det betyder, at der ikke bør stilles offentlige midler til rådighed for en virksomhed, som kunne anvendes til at finansiere markedsfordrejende aktiviteter, der ikke er knyttet til omstrukturingsprocessen. F.eks. må overtagelse af aktier i andre virksomheder eller nye investeringer ikke finansieres ved hjælp af statsstøtte, medmindre dette er afgørende nødvendigt for genoprettelse af virksomhedens rentabilitet ⁽²⁾.

Begrænsning af støttebeløbet, betydeligt eget bidrag

24) For at sikre, at støttebeløbet er begrænset til det nødvendige minimum, bør bankerne først bruge deres egne ressourcer til at finansiere omstruktureringen. Det kan

f.eks. indebære salg af aktiver. Den statslige støtte bør ydes på vilkår, der sikrer en passende byrdefordeling af omkostningerne ⁽³⁾. Det indebærer, at omkostningerne i forbindelse med omstruktureringen ikke blot bæres af staten, men også af dem, der har investeret i banken, ved at absorbere tab med disponibel kapital og ved at betale et passende vederlag for statens støtte ⁽⁴⁾. Det er imidlertid Kommissionens opfattelse, at det på baggrund af den nuværende systemiske krise ikke er hensigtsmæssigt på forhånd at fastsætte bestemte tærskler for denne byrdefordeling, eftersom formålet er at lette adgangen til privat kapital og en tilbagevenden til normale markedsvilkår.

25) Såfremt der af hensyn til den finansielle stabilitet undtagelsesvis åbnes mulighed for at fravige en på forhånd fastlagt passende byrdefordeling i redningsfasen, skal der kompenseres herfor i form af et yderligere bidrag på et senere stadium i omstruktureringen, f.eks. i form af tilbagebetalingsklausuler (*claw-back*) og/eller mere vidtgående omstrukturering, omfattende yderligere foranstaltninger til begrænsning af konkurrencefordrejninger ⁽⁵⁾.

26) Bankerne bør være i stand til at forrente kapitalen, bl.a. i form af dividender og kuponer på udestående efterstillet gæld, på grundlag af det overskud, de indtjener ved deres aktiviteter. Bankerne bør imidlertid ikke anvende statsstøtte til at forrente egenkapitalen (stamkapital og efterstillet gæld), hvis dens aktiviteter ikke giver et tilstrækkeligt stort overskud. I en omstrukturingsammenhæng er det derfor principielt ikke foreneligt med målsætningen om byrdefordeling, at støttemodtagende banker foretager en diskretionær udligning af tab (f.eks. ved frigørelse af reserver eller nedbringelse af stamkapitalen) for at sikre udbetaling af dividende og kuponer på udestående efterstillet gæld ⁽⁶⁾. Dette bør afvejes med behovet for at sikre bankens refinansieringskapacitet og exitincitamenter ⁽⁷⁾. For

⁽¹⁾ Se punkt 43-50 i bankmeddelelsen. For at åbne mulighed for en sådan velordnet udtræden af markedet vil likvidationsstøtte kunne blive betragtet som værende foreneligt med fællesmarkedet, når den f.eks. er nødvendig for en midlertidig rekapitalisering af en afviklingsbank eller -struktur eller for at fyldestgøre visse kreditorklasser, når hensynet til den finansielle stabilitet tilsiger det. For eksempler på en sådan støtte og de betingelser, hvorpå den blev godkendt, henvises til Kommissionens beslutning af 1. oktober 2008 i sag NN 41/2008 UK, *Redningsstøtte til Bradford & Bingley* (EUT C 290 af 13.11.2008, s. 2), og Kommissionens beslutning af 5. november 2008 i sag NN 39/2008, *Støtte til afvikling af Roskilde Bank* (EUT C 12 af 17.1.2009, s. 3).

⁽²⁾ Se sag T-17/03, *Schmitz-Gotha*, Sml. 2006, s. II-1139.

⁽³⁾ Som allerede anført i tidligere kommissionsmeddelelser, især meddelelsen om værdiforringede aktiver, se punkt 21 ff.

⁽⁴⁾ Kommissionen har opstillet detaljerede retningslinjer for prisfastsættelsen af statsgarantier, rekapitaliseringer og overtagelse af værdiforringede aktiver i hhv. bankmeddelelsen, rekapitaliseringsmeddelelsen og meddelelsen om værdiforringede aktiver. I det omfang, der betales en sådan pris, indebærer det for bankens aktionærer en svækkelse af deres finansielle position.

⁽⁵⁾ Meddelelsen om værdiforringede aktiver, punkt 24 og 25. Se også punkt 4 i denne meddelelse.

⁽⁶⁾ Se Kommissionens beslutning af 18. december 2008 i sag N 615/2008, *Bayern LB* (EUT C 80 af 3.4.2009 s. 4). Dette forhindrer imidlertid ikke banken i at foretage kuponudbetalinger, når den er retligt forpligtet hertil.

⁽⁷⁾ Se meddelelsen om værdiforringede aktiver, punkt 31, og den nuancerede tilgang til dividenderestriktioner i rekapitaliseringsmeddelelsen, punkt 33, 34 og 45, der afspejler, at selv om midlertidige forbud mod dividender eller kuponer kan bevare kapitalen i banken og give den en bedre kapitalstødpude og dermed forbedre bankens solvens, kan de også vanskeliggøre bankens adgang til private finansieringskilder eller i det mindste øge omkostningerne ved fremtidig ny finansiering.

at fremme en støttemodtagende banks refinansiering vil Kommissionen kunne se positivt på kuponudbetalinger på nyudstedte hybride kapitalinstrumenter, der rangerer højere i prioritetsrækkefølgen end eksisterende efterstillet gæld. Under alle omstændigheder bør bankerne normalt ikke kunne købe deres egne aktier i omstrukturingsfasen.

- 27) Ydelse af yderligere støtte i omstrukturingsperioden bør forblive en mulighed, hvis det kan begrundes ud fra hensynet til den finansielle stabilitet. Enhver yderligere støtte bør være begrænset til det minimum, der er nødvendigt for at sikre rentabiliteten.

4. BEGRÆNSNING AF KONKURRENCEFORDREJNINGER OG SIKRING AF EN KONKURRENCEDYGTIG BANKSEKTOR

Former for konkurrencefordrejninger

- 28) Statsstøtte kan bidrage til at sikre den finansielle stabilitet under en systemisk krise og have positive afsmittningseffekter i en større sammenhæng, men statsstøtte kan imidlertid også skabe konkurrencefordrejninger på forskellige måder. Når bankerne konkurrerer på produkter og ydelser, vil de af dem, der har akkumuleret alt for store risici og/eller bygger på uholdbare forretningsmodeller, i sidste ende miste markedsandele og i givet fald blive nødt til at trække sig ud af markedet, mens mere effektive konkurrenter kan ekspandere eller gå ind på de pågældende markeder. Statsstøtte bevirker, at de konkurrencefordrejninger, der tidligere blev skabt ved overdreven risikotagning og uholdbare forretningsmodeller, bliver ved med at bestå, fordi den på kunstig vis understøtter den støttemodtagende banks markedsstyrke. På denne måde kan støtten skabe en moral hazard for støttemodtagerne, samtidig med at den svækker de incitamenter, som banker, der ikke modtager støtte, har til at konkurrere, investere og innovere. Endelig kan statsstøtte underminere det indre marked ved at vælte en urimelig del af byrden ved strukturtilpasning og de medfølgende sociale og økonomiske problemer over på andre medlemsstater, samtidig med at den skaber adgangsbarrierer og underminerer incitamenterne til at gå ind i grænseoverskridende aktiviteter.

- 29) Under en systemisk krise er sikring af den finansielle stabilitet fortsat det overordnede mål for støtte til finanssektoren, men sikring af systemisk stabilitet på kort sigt bør ikke på længere sigt føre til mere ulige konkurrencevilkår og mindre konkurrenceprægede markeder. I denne sammenhæng spiller foranstaltninger til at begrænse konkurrencefordrejninger affødt af statsstøtte en meget vigtig rolle, bl.a. af følgende grunde: For det første er bankerne i hele Fællesskabet blevet ramt af krisen i meget forskellig grad, og statsstøtte til at redde og omstrukturere nødlidende banker kan skade de banker, der er forblevet fundamentalt sunde, hvilket også kan få negative virkninger for den finansielle stabilitet. I en situation med finansiel, økonomisk og budgetmæssig krise bliver forskellene mellem medlemsstaterne med hensyn til størrelsen af de midler, staten kan skyde ind, endnu mere udtalte, hvilket kan få negative konsekvenser for de lige konkurrencevilkår i det indre marked. For det andet vil statslige indgreb under den nuværende økonomiske krise i sagens natur have en tendens til at fokusere på nationale markeder og indebærer

derfor en alvorlig risiko for, at man forskanser sig bag de nationale grænser, og for en fragmentering af det indre marked. Ved vurderingen af støttemodtagernes markedstilstedeværelse må der lægges vægt på at sikre en effektiv konkurrence og forhindre markedsstyrke, adgangsbarrierer og bortfald af incitamenterne til grænseoverskridende aktiviteter til skade for de europæiske virksomheder og forbrugere. For det tredje vil omfanget af den statslige indgriben, der er behov for af hensyn til den finansielle stabilitet, og de muligvis begrænsede muligheder for at sikre en normal byrdefordeling, ikke kunne undgå at skabe endnu større moral hazard, som der skal korrigeres for, således at det sikres, at der ikke i fremtiden bliver tale om skævvridende incitamenter og overdreven risikofyldt adfærd, og for at bane vej for en hurtig tilbagevenden til normale markedsvilkår uden statsstøtte.

Anvendelse af effektive og nøje afpassede foranstaltninger til begrænsning af konkurrencefordrejningerne

- 30) De foranstaltninger, der træffes for at begrænse konkurrencefordrejninger, bør være skræddersyede til at fjerne de fordrejninger, der vil opstå på det marked, hvor den støttemodtagende bank vil operere, når den har fået genoprettet sin rentabilitet efter omstruktureringen, samtidig med at de bør være baseret på en fælles politik og fælles principper. Udgangspunktet for Kommissionens vurdering af behovet for sådanne foranstaltninger vil være størrelsen, rækkevidden og omfanget af de aktiviteter, som den pågældende bank vil have efter gennemførelsen af en troværdig omstrukturingsplan i overensstemmelse med afsnit 2. Alt efter konkurrencefordrejningens art kan der blive tale om foranstaltninger på aktivsiden eller på passivsiden⁽¹⁾. Disse foranstaltningers art og form vil afhænge af to kriterier: for det første støttebeløbets størrelse og de vilkår og omstændigheder, hvorunder støtten er ydet, og for det andet forholdene på det marked eller de markeder, hvor den modtagende bank vil operere.
- 31) Med hensyn til det første kriterium kan de foranstaltninger, der træffes for at begrænse konkurrencefordrejningerne, variere betydeligt alt efter støttebeløbets størrelse samt graden af byrdefordeling og den pris, der betales. I denne forbindelse vil statsstøtten blive vurderet både absolut (modtaget kapitalindskud, støtteelement i garantier og overtagelse af værdiforringede aktiver) og i forhold til bankens risikovægtede aktiver. Kommissionen vil se på det samlede støttebeløb, der er ydet til støttemodtagerne, inklusive enhver form for redningsstøtte. På samme måde vil Kommissionen tage hensyn til omfanget af støttemodtagerens eget bidrag og byrdefordelingen i omstrukturingsperioden. Generelt vil der være færre negative konsekvenser som følge af moral hazard-problemer, hvor der er tale om en højere grad af byrdefordeling og et større egetbidrag. Det mindsker behovet for yderligere foranstaltninger⁽²⁾.

⁽¹⁾ Se punkt 21.

⁽²⁾ Selv om Kommissionen i henhold til bankmeddelelsen, rekapitaliseringsmeddelelsen eller meddelelsen om værdiforringede aktiver undtagelsesvis har accepteret støtte, som ikke var i fuld overensstemmelse med principperne i disse meddelelser, vil de heraf følgende yderligere konkurrencefordrejninger kræve yderligere strukturelle eller adfærdsmæssige sikkerhedsforanstaltninger; se punkt 58 i meddelelsen om værdiforringede aktiver.

32) Med hensyn til det andet kriterium vil Kommissionen analysere støttens sandsynlige virkninger på de markeder, hvor den støttemodtagende bank kommer til at operere efter omstruktureringen. Den vil først og fremmest se på, hvilken størrelse og relative betydning banken vil få på sit marked eller sine markeder, når dens rentabilitet er blevet genoprettet. Hvis banken efter omstruktureringen kun får en ubetydelig markedstilstedeværelse, er det mindre sandsynligt, at der bliver behov for yderligere betingelser i form af frasalg eller adfærdsmæssige tilsagn. De foranstaltninger, der skal træffes, vil blive afpasset efter de forhold, der gør sig gældende på markedet ⁽¹⁾, for at sikre, at den effektive konkurrence bevares. På nogle områder kan frasalg få negative følger og er måske ikke nødvendige for at nå det ønskede resultat, og i så fald kan begrænsninger i den organiske vækst være at foretrække frem for frasalg. På andre områder, især på nationale markeder med høje adgangsbarrierer, kan frasalg være en nødvendighed for at skabe adgang eller ekspansionsmuligheder for konkurrenter. Foranstaltninger til begrænsning af konkurrencefordrejningerne bør ikke forringe udsigterne til, at banken kan få genoprettet sin rentabilitet.

33) Endelig vil Kommissionen være opmærksom på risikoen for, at omstrukturingsforanstaltninger kommer til at underminere det indre marked, og den vil se positivt på foranstaltninger, der hjælper med til at sikre fortsat åbne og konkurrenceprægede nationale markeder. Formålet med at yde støtte er at bevare den finansielle stabilitet og sikre långivningen til realøkonomien i den støttegivende medlemsstat, og når denne støtte også gøres betinget af, at den modtagende bank overholder visse mål for udlånsvirksomheden i andre medlemsstater end den støttegivende stat, vil det kunne betragtes som en væsentlig yderligere positiv virkning af støtten. Det vil især være tilfældet, hvis målene for udlånsvirksomheden er forholdsvis højt sat i forhold til et troværdigt kontrafaktisk scenarie, hvis der føres passende tilsyn med realiseringen af disse mål (f.eks. i samarbejde mellem tilsynsmyndighederne i hjemme- og værtsstaten), hvis værtsstatens banksystem domineres af banker med hovedkvarter i udlandet, og hvis sådanne udlånsforpligtelser er blevet koordineret på fællesskabsplan (f.eks. inden for rammerne af forhandlinger om likviditetsbistand).

Fastsættelse af en passende pris for statsstøtten

34) At der betales en passende pris for enhver form for statslig indgriben, er generelt et af de bedste midler til at begrænse konkurrencefordrejninger, fordi støttens størrelse dermed begrænses. Når indtrædelsesprisen er fastsat på et niveau, der af hensyn til den finansielle stabilitet er sat betydeligt under markedsprisen, bør det sikres, at vilkårene for den finansielle støtte revideres i forbindelse med omstrukturingsplanen ⁽²⁾, så at den fordrejende virkning af støtten mindskes.

⁽¹⁾ Der vil især blive taget hensyn til koncentrationsgraden, kapacitetsbegrænsninger, lønsomhed samt adgangs- og ekspansionsbarrierer.

⁽²⁾ F.eks. ved at fremme en førtidig tilbagebetaling af statsstøtte.

Strukturforanstaltninger — frasalg og indskrænkning af forretningsaktiviteter

35) På grundlag af en vurdering i overensstemmelse med kriterierne i dette afsnit vil det kunne kræves, at banker, der modtager statsstøtte, frasælger datterselskaber eller filialer, kundeporteføljer eller forretningsenheder eller iværksætter enhver anden tilsvarende foranstaltning ⁽³⁾, også på støttemodtagerens indenlandske privatkundemarked. For at sådanne foranstaltninger skal kunne styrke konkurrencen og komme det indre marked til gode, bør de gøre det lettere for konkurrenter at komme ind på markedet og tilskynde til grænseoverskridende aktiviteter ⁽⁴⁾. I overensstemmelse med kravet om genoprettelse af rentabiliteten vil Kommissionen se positivt på sådanne strukturforanstaltninger, hvis de iværksættes uden forskelsbehandling mellem virksomheder i forskellige medlemsstater og således bidrager til bevarelse af et indre marked for finansielle tjenesteydelser.

36) Det kan også være nødvendigt at begrænse bankens ekspansion inden for bestemte forretningsområder eller geografiske områder, f.eks. gennem markedsorienterede midler såsom specifikke kapitalkrav, hvis direkte restriktioner på ekspansion ville svække konkurrencen på markedet, eller for at mindske moral hazard. Samtidig vil Kommissionen være særlig opmærksom på nødvendigheden af at undgå, at man forskanser sig bag nationale grænser, og at der opstår en fragmentering af det indre marked.

37) I tilfælde, hvor det viser sig at være objektivt vanskeligt at finde en køber til datterselskaber eller andre aktiviteter eller aktiver, vil Kommissionen forlænge fristen for gennemførelse af disse foranstaltninger, hvis der opstilles en bindende tidsplan for indskrænkningen af forretningsaktiviteterne (herunder udskillelse af forretningsområder). Fristen for gennemførelse af disse foranstaltninger bør dog ikke overstige fem år.

38) I konkrete tilfælde vil Kommissionen ved vurderingen af, hvor omfattende de strukturforanstaltninger, der træffes for at begrænse konkurrencefordrejninger, må være, i overensstemmelse med ligebehandlingsprincippet tage hensyn til de foranstaltninger, der samtidig træffes i andre sager, som vedrører de samme markeder eller markedssegmenter.

⁽³⁾ Se f.eks. Kommissionens beslutning af 21. oktober 2008 i sag C 10/2008, *IKB*, endnu ikke offentliggjort, og Kommissionens beslutning af 7. maj 2009 i sag N 244/2009, *Kapitalinskud i Commerzbank* (EUT C 147 af 27.6.2009, s. 4).

⁽⁴⁾ Det bemærkes, at en formindskelse af balancesummen som følge af afskrivninger på aktiver, som delvis kompenseres med statsstøtte, ikke reducerer bankens faktiske markedstilstedeværelse og derfor ikke kan tages i betragtning ved vurderingen af behovet for strukturforanstaltninger.

Misbrug af statsstøtte til finansiering af konkurrencebegrænsende adfærd skal undgås

- 39) Statsstøtte må ikke anvendes til skade for konkurrenter, som ikke nyder tilsvarende offentlig støtte ⁽¹⁾.
- 40) Med forbehold af, hvad der anføres i punkt 41, bør banker ikke bruge statsstøtte til at overtage konkurrerende virksomheder ⁽²⁾. Dette forbud bør gælde i mindst tre år og eventuelt indtil til afslutningen af omstruktureringen, afhængigt af støttens størrelse, omfang og varighed.
- 41) I ganske særlige tilfælde og efter anmeldelse vil overtagelser kunne godkendes af Kommissionen, hvis de er led i en konsolideringsproces, der er nødvendig for at genoprette den finansielle stabilitet eller sikre en effektiv konkurrence. Overtagelsesprocessen bør overholde princippet om lige muligheder for alle potentielle købere, og resultatet bør sikre en effektiv konkurrence på de relevante markeder.
- 42) Hvor påbud om frasalg og/eller forbud mod overtagelser ikke er en hensigtsmæssig løsning, vil Kommissionen eventuelt kunne acceptere, at medlemsstaten pålægger en tilbagebetalingsklausul, f.eks. i form af en afgift, der skal betales af støttemodtagerne. Derigennem vil staten kunne få en del af støtten tilbagebetalt fra banken, når den har fået genoprettet sin rentabilitet.
- 43) Hvis banker, der modtager statsstøtte, skal opfylde visse krav med hensyn til långivning til realøkonomien, skal bankens långivning foregå på kommercielle vilkår ⁽³⁾.
- 44) Statsstøtte må ikke bruges til at tilbyde vilkår (f.eks. med hensyn til rentesatser eller sikkerhedsstillelse), som ikke kan matches af konkurrenter, der ikke modtager statsstøtte. I tilfælde, hvor det ikke er hensigtsmæssigt at pålægge begrænsninger i modtagerens prissætning, f.eks. fordi de

kan føre til en begrænsning af den effektive konkurrence, bør medlemsstaterne imidlertid foreslå andre, bedre egnede midler til at sikre den effektive konkurrence, såsom foranstaltninger, der letter markedsadgangen. På samme måde må banker ved markedsføringen af deres finansielle produkter ikke henvise til statsstøtten for at udnytte den som en konkurrencemæssig fordel ⁽⁴⁾. Afhængigt af støttens omfang, størrelse og varighed bør disse restriktioner fortsat gælde i en periode på mindst tre år og eventuelt under hele omstrukturingsperioden. De kan således give banken klart incitament til at betale staten tilbage så hurtigt som muligt.

- 45) Kommissionen vil også lægge vægt på markedets åbningsgrad og sektorens kapacitet til at klare bankkrak. I sin generelle vurdering vil Kommissionen kunne tage hensyn til tilsagn, som støttemodtagerne eller medlemsstaten måtte afgive om iværksættelse af foranstaltninger ⁽⁵⁾, som kan fremme sundere og mere konkurrenceprægede markeder, f.eks. ved at lette adgangen til eller udtræden fra markedet. Sådanne initiativer kan eventuelt ledsage andre struktur- eller adfærdsmæssige foranstaltninger, som normalt vil blive krævet af støttemodtageren. Hvis medlemsstaten afgiver tilsagn om at indføre ordninger, der tager sigte på en tidlig løsning af bankernes problemer, vil Kommissionen se positivt på dem som et element, der fremmer sunde og konkurrenceprægede markeder.

5. OVERVÅGNING OG PROCEDUREMÆSSIGE SPØRGSMÅL

- 46) For at kunne kontrollere, at omstrukturingsplanen gennemføres korrekt, vil Kommissionen forlange periodiske detaljerede rapporter. Den første rapport vil normalt skulle forelægges Kommissionen senest seks måneder efter godkendelsen af omstrukturingsplanen.
- 47) Efter anmeldelse af en omstrukturingsplan skal Kommissionen vurdere, om planen vil kunne genoprette den langsigtede rentabilitet og mindske konkurrencefordrejningerne i passende omfang. Hvis den har alvorlig tvivl med hensyn til, om omstrukturingsplanen opfylder de relevante krav, skal Kommissionen indlede en formel undersøgelsesprocedure, som giver tredjemand mulighed for at fremsætte bemærkninger til foranstaltningen og derved sikrer en gennemsigtig og sammenhængende behandling af sagen, samtidig med at fortrolighedsreglerne i statsstøttesager overholdes ⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ Se f.eks. Kommissionens beslutning af 19. november 2008 i sag NN 49/2008, NN 50/2008 og NN 45/2008, *Garantier til Dexia*, (endnu ikke offentliggjort), nr. 73, Kommissionens beslutning af 19. november 2008 i sag N 574/2008, *Garantier til Fortis Bank* (EUT C 38 af 17.2.2009, s. 2), nr. 58, og Kommissionens beslutning af 3. december 2008 i sag NN 42/2008, NN 46 46/2008 og NN 53/A/2008, *Omstrukturingsstøtte til Fortis Bank og Fortis Bank Luxembourg* (EUT C 80 af 3.4.2009, s. 7), nr. 94. F.eks. kan en bank under visse omstændigheder få forbud mod at tilbyde de højeste privatindlånsrenter, der tilbydes på markedet.

⁽²⁾ Der mindes om, at omstrukturingsomkostningerne skal begrænses til det minimum, der er nødvendigt for at genoprette rentabiliteten. Se punkt 23.

⁽³⁾ Långivning, der ydes på ikke-kommercielle vilkår, kan udgøre statsstøtte og vil måske kunne godkendes af Kommissionen efter en anmeldelse, hvis det er foreneligt med fællesmarkedet, f.eks. i henhold til Kommissionens meddelelse om midlertidige fælleskabsrammebestemmelser for statsstøtte, der ydes for at lette adgangen til finansiering under den nuværende finansielle og økonomiske krise (EUT C 83 af 7.4.2009, s. 1).

⁽⁴⁾ Kommissionens beslutning af 12. november 2008 i sag N 528/2008, *ING* (EUT C 328 af 23.12.2008, s. 10), nr. 35.

⁽⁵⁾ Se f.eks. Kommissionens beslutning 2005/418/EF af 7. juli 2004 om den statsstøtte, Frankrig har ydet Alstom (EUT L 150 af 10.6.2005, s. 24), nr. 204.

⁽⁶⁾ Kommissionens meddelelse C(2003) 4582 af 1. december 2003 om tavshedspligt i statsstøttebeslutninger EUT C 297 af 9.12.2003, s. 6).

48) Kommissionen behøver imidlertid ikke at indlede formelle procedurer i de tilfælde, hvor omstrukturingsplanen er fuldstændig, og de foreslåede foranstaltninger ikke giver anledning til tvivl som omhandlet i artikel 4, stk. 4, i Rådets forordning (EF) nr. 658/1999 af 22. marts 1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af EF-traktatens artikel 93 ⁽¹⁾. Det kan især være tilfældet, hvis en medlemsstat til Kommissionen har anmeldt en støtteforanstaltning ledsaget af en omstrukturingsplan, som opfylder alle de betingelser, der fastsættes i denne meddelelse, med det formål at opnå juridisk sikkerhed med hensyn til de nødvendige opfølgingsforanstaltninger. I sådanne tilfælde vil Kommissionen kunne vedtage en endelig beslutning om, at redningsstøtten og omstrukturingsstøtten er forenelig med traktatens artikel 87, stk. 3, litra b).

6. MEDDELELSENS MIDLERTIDIGE GYLDIGHED

49) Denne meddelelse udsendes på baggrund af den nuværende ekstraordinære krise i finanssektoren og bør derfor kun

anvendes i en begrænset periode. Ved vurderingen af omstrukturingsstøtte, den får anmeldt frem til senest den 31. december 2010, vil Kommissionen anvende disse retningslinjer. Med hensyn til ikke-anmeldt støtte vil Kommissionens meddelelse om fastlæggelse af reglerne for vurdering af ulovlig statsstøtte ⁽²⁾ finde anvendelse. Kommissionen vil følgelig anvende denne meddelelse ved vurdering af ikke-anmeldt støtte ydet frem til senest den 31. december 2010.

50) I betragtning af, at denne meddelelse er baseret på traktatens artikel 87, stk. 3, litra b), vil Kommissionen kunne tage dens indhold og varighed op til revision i lyset af udviklingen i markedsforholdene, de erfaringer, den opnår under behandlingen af sager, og det overordnede mål om sikring af den finansielle stabilitet.

⁽¹⁾ EFT L 83 af 27.3.1999, s. 1.

⁽²⁾ EFT C 119 af 22.5.2002, s. 22.

BILAG

Model for en omstruktureringsplan
Vejledende indholdsfortegnelse for en omstruktureringsplan ⁽¹⁾

1. Oplysninger om pengeinstituttet (beskrivelse af dets struktur m.v.)

(NB: Tidligere fremsendte oplysninger kan gengives, men skal indarbejdes i dette dokument og evt. opdateres)
2. Markedsbeskrivelse og markedsandele
 - 2.1. Beskrivelse af de vigtigste relevante markeder (der skal mindst sondres mellem privatkunde-, storkunde- og kapitalmarkeder)
 - 2.2. Beregning af markedsandele (f.eks. på nationalt og på europæisk plan, afhængigt af de relevante markeders geografiske omfang)
3. Analyse af grundene til, at pengeinstituttet kom i vanskeligheder (interne faktorer)
4. Beskrivelse af det statslige indgreb og vurdering af statsstøtten
 - 4.1. Oplysninger om, hvorvidt pengeinstituttet eller dets datterselskaber allerede tidligere har modtaget rednings- eller omstruktureringsstøtte
 - 4.2. Oplysninger om statsstøttens form og beløb eller den finansielle fordel i forbindelse med denne støtte. Der bør oplyses om enhver statsstøtte, der ydes som individuel støtte eller under en støtteordning i omstruktureringsperioden

(NB: al støtte skal begrundes i relation til omstruktureringsplanen som angivet i det følgende)
- 4.3. Vurdering af statsstøtten på baggrund af statsstøttereglerne og kvantificering af støttebeløbet
5. Genoprettelse af rentabiliteten
 - 5.1. Præsentation af de forskellige markedsantagelser
 - 5.1.1. Udgangssituationen på de vigtigste produktmarkeder
 - 5.1.2. Forventet markedsudvikling på de vigtigste produktmarkeder
 - 5.2. Præsentation af scenariet uden foranstaltningen
 - 5.2.1. Nødvendig tilpasning af den oprindelige forretningsplan
 - 5.2.2. Tidligere, nuværende og fremtidige kapitalprocenter (tier 1, tier 2)
 - 5.3. Præsentation af den foreslåede fremtidige strategi for pengeinstituttet og begrundelse for, hvordan den vil genoprette bankens rentabilitet
 - 5.3.1. Udgangsposition og generel rammestrategi
 - 5.3.2. Individuelle rammestrategier for hvert af pengeinstituttets forretningsområder
 - 5.3.3. Tilpasninger til ændringer i tilsynsreglerne (bedre risikostyring, øgede kapitalbuffer osv.)
 - 5.3.4. Bekræftelse af, at der er givet fuld oplysning om alle værdiforringede aktiver
 - 5.3.5. Eventuelle ændringer i ejerforholdene

⁽¹⁾ De oplysninger, der skal gives til brug for rentabilitetsvurderingen, kan være bankernes interne data og rapporter samt rapporter udarbejdet af/for medlemsstaternes myndigheder, herunder tilsynsmyndighederne.

- 5.4. Beskrivelse af og oversigt over de forskellige planlagte foranstaltninger til genoprettelse af rentabiliteten og deres indvirkning på driftsregnskab/balance
 - 5.4.1. Foranstaltninger på koncernniveau
 - 5.4.2. Foranstaltninger for de enkelte forretningsområder
 - 5.4.3. De enkelte foranstaltningers indvirkning på driftsregnskab/balance
- 5.5. Beskrivelse af virkningen af de forskellige foranstaltninger, der træffes for at begrænse konkurrencefordrejningerne (jf. punkt 7), i relation til deres omkostninger og indvirkning på driftsregnskab/balance
 - 5.5.1. Foranstaltninger på koncernniveau
 - 5.5.2. Foranstaltninger for de enkelte forretningsområder
 - 5.5.3. De enkelte foranstaltningers indvirkning på driftsregnskab/balance
- 5.6. Sammenligning med alternative muligheder og kort komparativ evaluering af de økonomiske og samfundsmæssige virkninger på regionalt og nationalt plan samt fællesskabsplan (mere uddybende oplysninger gives især, hvis banken ikke ville opfylde tilsynskravene uden støtte)
 - 5.6.1. Alternativer: velordnet afvikling, opsplittelse eller absorbering i en anden bank samt virkningerne heraf
 - 5.6.2. Generelle økonomiske virkninger
- 5.7. Tidsplan for gennemførelsen af de forskellige foranstaltninger og den endelige frist for gennemførelsen af omstrukturingsplanen i sin helhed (angiv venligst eventuelle fortrolighedsproblemer)
- 5.8. Beskrivelse af tilbagebetalingsplanen for statsstøtten
 - 5.8.1. De tilgrundliggende antagelser for exitplanlægningen
 - 5.8.2. Beskrivelse af statens exitincitament
 - 5.8.3. Exit- eller tilbagebetalingsplanlægning frem til fuld tilbagebetaling/exit
- 5.9. Driftsregnskab/balance for de sidste tre og de kommende fem år, herunder finansielle nøgletal og følsomhedsundersøgelse i bedst tænkelige/værst tænkelige scenario
 - 5.9.1. Basisscenario
 - 5.9.1.1. Driftsregnskab/balance på koncernniveau
 - 5.9.1.2. Finansielle nøgletal på koncernniveau (RAROC som benchmark for interne kriterier for risikojusteret rentabilitet, CIR, ROE osv.)
 - 5.9.1.3. Driftsregnskab/balance for hvert forretningsområde
 - 5.9.1.4. Finansielle nøgletal for hvert forretningsområde (RAROC som benchmark for interne kriterier for risikojusteret rentabilitet, CIR, ROE osv.)
 - 5.9.2. Bedst tænkelige scenario
 - 5.9.2.1. Tilgrundliggende antagelser
 - 5.9.2.2. Driftsregnskab/balance på koncernniveau
 - 5.9.2.3. Finansielle nøgletal på koncernniveau (RAROC som benchmark for interne kriterier for risikojusteret rentabilitet, CIR, ROE osv.)

- 5.9.3. Værest tænkelige scenario — hvor der er foretaget en stresstest, og/eller hvor denne er valideret af de nationale tilsynsmyndigheder, skal der oplyses om metodologierne, parametrene, og resultaterne af denne test ⁽¹⁾
 - 5.9.3.1. Tilgrundliggende antagelser
 - 5.9.3.2. Driftsregnskab/balance på koncernniveau
 - 5.9.3.3. Finansielle nøgletal på koncernniveau (RAROC som benchmark for interne kriterier for risikojusteret rentabilitet, CIR, ROE osv.)
 6. Byrdefordeling — bidraget til omstruktureringen fra pengeinstituttet selv og andre aktionærer (kapitalandelens regnskabsmæssige og økonomiske værdi)
 - 6.1. Omstruktureringsomkostningernes begrænsning til, hvad der er nødvendigt for at genoprette rentabiliteten
 - 6.2. Støttebeløbets begrænsning (herunder oplysninger om eventuelle restriktioner angående dividender og rentebetalinger på efterstillet gæld)
 - 6.3. Ydelse af et betydeligt eget bidrag (med oplysninger om størrelsen af bidraget fra aktionærer eller efterstillede kreditorer)
 7. Foranstaltninger til at begrænsning af konkurrencefordrejninger
 - 7.1. Begrundelse for foranstaltningernes rækkevidde i forhold til statsstøttens størrelse og virkninger
 - 7.2. Strukturforanstaltninger, herunder den foreslåede tidsplan og fristerne for frasalg af aktiver eller datterselskaber/filialer eller andre foranstaltninger
 - 7.3. Adfærdsmæssige tilsagn, bl.a. om at afstå fra at henvise til statsstøtten og udnytte den som konkurrencefordel ved massive markedsfremstød
 8. Overvågning (eventuel indsættelse af en trustee)
-

⁽¹⁾ Stresstestningen bør i så videst muligt omfang være baseret på fælles parametre, der er aftalt på fællesskabsniveau (såsom en metodologi udviklet af Det Europæiske Banktilsynsudvalg) og efter omstændighederne tilpasset lande- og bankspecifikke omstændigheder. Omvendte stresstests («reverse stress tests») og lignende test vil eventuelt også kunne tages i betragtning.

IV

(Oplysninger)

OPLYSNINGER FRA DEN EUROPÆISKE UNIONS INSTITUTIONER OG ORGANER

KOMMISSIONEN

Euroens vekselkurs ⁽¹⁾

18. august 2009

(2009/C 195/05)

1 euro =

Valuta	Kurs	Valuta	Kurs		
USD	amerikanske dollar	1,4101	AUD	australske dollar	1,7116
JPY	japanske yen	134,12	CAD	canadiske dollar	1,5606
DKK	danske kroner	7,4433	HKD	hongkongske dollar	10,9302
GBP	pund sterling	0,85660	NZD	newzealandske dollar	2,0985
SEK	svenske kroner	10,2375	SGD	singaporeanske dollar	2,0450
CHF	schweiziske franc	1,5207	KRW	sydkoreanske won	1 762,49
ISK	islandske kroner		ZAR	sydafrikanske rand	11,3450
NOK	norske kroner	8,6735	CNY	kinesiske renminbi yuan	9,6365
BGN	bulgarske lev	1,9558	HRK	kroatiske kuna	7,3093
CZK	tjekkiske koruna	25,568	IDR	indonesiske rupiah	14 133,00
EEK	estiske kroon	15,6466	MYR	malaysiske ringgit	4,9882
HUF	ungarske forint	272,66	PHP	filippinske pesos	68,047
LTL	litauiske litas	3,4528	RUB	russiske rubler	45,1050
LVL	lettiske lats	0,7002	THB	thailandske bath	48,021
PLN	polske zloty	4,1645	BRL	brasilianske real	2,6281
RON	rumænske leu	4,2188	MXN	mexicanske pesos	18,2467
TRY	tyrkiske lira	2,1117	INR	indiske rupee	68,8060

⁽¹⁾ Kilde: Referencekurs offentliggjort af Den Europæiske Centralbank.

V

(Udtalelser)

PROCEDURER I TILKNYTNING TIL GENNEMFØRELSEN AF
KONKURRENCEPOLITIKKEN

KOMMISSIONEN

Anmeldelse af en planlagt fusion
(Sag COMP/M.5604 — Dong/Kom-Strom)

(EØS-relevant tekst)

(2009/C 195/06)

1. Den 12. august 2009 modtog Kommissionen i overensstemmelse med artikel 4 i Rådets forordning (EF) nr. 139/2004 ⁽¹⁾ anmeldelse af en planlagt fusion, hvorved Dong Naturgas A/S, som kontrolleres af Dong Energy A/S (»Dong«, Danmark), gennem opkøb af aktier erhverver kontrol som omhandlet i forordningens artikel 3, stk. 1, litra b), over hele Kom-Strom AG (»Kom-Strom«, Tyskland).
2. De deltagende virksomheder er aktive på følgende områder:
 - Dong: prospektering og produktion af naturgas og olie, elproduktion, handel og afsætning af energi i Danmark og Nordeuropa,
 - Kom-Strom: energiforsyning (engrossalg og handel) i Tyskland.
3. Efter en foreløbig gennemgang af sagen finder Kommissionen, at den anmeldte fusion muligvis falder ind under forordning (EF) nr. 139/2004. Den har dog endnu ikke taget endelig stilling hertil.
4. Kommissionen opfordrer hermed alle interesserede til at fremsætte deres eventuelle bemærkninger til den planlagte fusion.

Bemærkningerne skal være Kommissionen i hænde senest ti dage efter offentliggørelsen af denne meddelelse og kan med angivelse af sag COMP/M.5604 — Dong/Kom-Strom sendes til Kommissionen pr. fax (+32 22964301 eller 22967244) eller pr. brev til følgende adresse:

Europa-Kommissionen
Generaldirektoratet for Konkurrence
Registreringskontoret for Fusioner
J-70
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

⁽¹⁾ EUT L 24 af 29.1.2004, s. 1.

Anmeldelse af en planlagt fusion
(Sag COMP/M.5421 — Panasonic/Sanyo)

(EØS-relevant tekst)

(2009/C 195/07)

1. Den 11. august 2009 modtog Kommissionen i overensstemmelse med artikel 4 i Rådets forordning (EF) nr. 139/2004 ⁽¹⁾ anmeldelse af en planlagt fusion, hvorved Panasonic Corporation («Panasonic», Japan), gennem et overtagelsesbud erhverver kontrol over hele Sanyo Electric Co., Ltd. («Sanyo», Japan), jf. forordningens artikel 3, stk. 1, litra b).

2. De deltagende virksomheder er aktive på følgende områder:

- Panasonic: udvikling, fremstilling og afsætning af AV- og kommunikationsprodukter, husholdningsapparater, elektroniske komponenter og anordninger (herunder batterier), industrielle og andre produkter,
- Sanyo: udvikling, fremstilling og afsætning af forbrugsgoder, kommercielt udstyr, elektroniske komponenter (herunder batterier), industriel logistik/vedligeholdelseudstyr.

3. Efter en foreløbig gennemgang af sagen finder Kommissionen, at den anmeldte fusion muligvis falder ind under forordning (EF) nr. 139/2004. Den har dog endnu ikke taget endelig stilling hertil.

4. Kommissionen opfordrer hermed alle interesserede til at fremsætte deres eventuelle bemærkninger til den planlagte fusion.

Bemærkningerne skal være Kommissionen i hænde senest ti dage efter offentliggørelsen af denne meddelelse og kan med angivelse af sag COMP/M.5421 — Panasonic/Sanyo sendes til Kommissionen pr. fax (+32 22964301 eller 22967244) eller pr. brev til følgende adresse:

Europa-Kommissionen
Generaldirektoratet for Konkurrence
Registreringskontoret for Fusioner
J-70
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

⁽¹⁾ EUT L 24 af 29.1.2004, s. 1.

ABONNEMENTSPRISER 2009 (ekskl. moms, inkl. normale forsendelsesomkostninger)

EU-Tidende, L- + C-udgaven, kun papirudgave	22 officielle EU-sprog	1 000 EUR pr. år (*)
EU-Tidende, L- + C-udgaven, kun papirudgave	22 officielle EU-sprog	100 EUR pr. måned (*)
EU-Tidende, L- + C-udgaven, papirudgave + årlig cd-rom	22 officielle EU-sprog	1 200 EUR pr. år
EU-Tidende, L-udgaven, kun papirudgave	22 officielle EU-sprog	700 EUR pr. år
EU-Tidende, L-udgaven, kun papirudgave	22 officielle EU-sprog	70 EUR pr. måned
EU-Tidende, C-udgaven, kun papirudgave	22 officielle EU-sprog	400 EUR pr. år
EU-Tidende, C-udgaven, kun papirudgave	22 officielle EU-sprog	40 EUR pr. måned
EU-Tidende, L- + C-udgaven, månedlig kumulativ cd-rom	22 officielle EU-sprog	500 EUR pr. år
Supplement til EUT (S-udgaven), udbud og offentlige kontrakter, cd-rom, 2 udgaver pr. uge	Flersproget: 23 officielle EU-sprog	360 EUR pr. år (= 30 EUR pr. måned)
EU-Tidende, C-udgaven — udvælgelsesprøver	Sprog iht. udvælgelsesprøve(r)	50 EUR pr. år

(*) Enkeltnumre: til og med 32 sider: 6 EUR
fra 33 til og med 64 sider: 12 EUR
over 64 sider: Prisen fastsættes i hvert enkelt tilfælde.

Den Europæiske Unions Tidende, der udkommer på EU's officielle sprog, fås i abonnement i 22 sprogudgaver. EU-Tidende omfatter L-udgaven (retsforskrifter) og C-udgaven (meddelelser og oplysninger).

Der abonneres særskilt på hver sprogudgave.

I henhold til Rådets forordning (EF) nr. 920/2005, offentliggjort i EU-Tidende L 156 af 18. juni 2005, er Den Europæiske Unions institutioner midlertidigt fritaget for forpligtelsen til at udarbejde og offentliggøre alle retsakter på irsk. Irske udgaver af EU-Tidende vil derfor blive markedsført særskilt.

Abonnementet på supplementet til EU-Tidende (S-udgaven (udbud og offentlige kontrakter)) omfatter alle udgaver på de 23 officielle sprog på én cd-rom.

Abonnenter på *Den Europæiske Unions Tidende* kan uden ekstra omkostninger rekvirere eksemplarer af diverse bilag til EU-Tidende (C ... A-udgaver). Abonnenterne gøres opmærksom på udgivelsen af bilagene ved hjælp af »meddelelser til læserne« i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Salg og abonnenter

Publikationer, der er produceret af Kontoret for De Europæiske Fællesskabers Officielle Publikationer (Publikationskontoret) med salg for øje, kan købes gennem vore salgsgenter. Listen over salgsgenterne findes på internettet:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_da.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) giver direkte og gratis adgang til EU-retten. Via dette netsted kan man konsultere *Den Europæiske Unions Tidende*, og netstedet indeholder endvidere traktaterne, retsforskrifter, retspraksis og forberedende retsakter.

Yderligere oplysninger om Den Europæiske Union findes på: <http://europa.eu>